

ČTVERO ROČNÍHO OBDOBÍ S JAVORNÍČKEM

*Projekt environmentální výchovy v **Mateřské škole Studánka**,
Liberecká 76, Jablonné v Podještědí*

2026/2027

PODZIMA S JAVORNÍČKEM

Cíl: Seznámit děti s přírodními ději na podzim, přípravou zahrady na zimu, poznávat houby a správně se chovat v lese. Sběr přírodnin a jejich poznávání.

Období konání: září, říjen, listopad

Místo konání: třídy mateřské školy
zahrada mateřské školy
lesy v okolí mateřské školy
Markvartický rybník
Ekocentrum Včelín Brniště

Září:

Hádaly se houby:

- hledání hub a poznávání jedlých a nejedlých hub
- práce s atlasem hub
- vědět, jak se máme chovat v lese

Pěšky do školy s Javorníčkem a Studánkovou vilou – projektový týden:

- ukázat dětem, že cesta do školy nemusí být jen autem a že pohyb na čerstvém vzduchu může být příjemnou součástí každého dne
- zapojení do Evropského týdne mobility

Zahradník – projektový den:

- seznámení s prací na zahradě a záhonech před zimou
- ukázka zahradního nářadí
- poznávání a ochutnávka zeleniny

Vítání podzimu s Javorníčkem a Studánkovou vilou:

- pozorování přírody na podzim
- sběr přírodnin

Říjen:

Sadař – projektový den:

- seznámení s prací v sadu a starostí o stromy
- ukázka nářadí
- poznávání a ochutnávka ovoce

Ekocentrum Včelín Brniště – Barevný podzim 21.10.

- ekologicky program zaměřený na barevný podzim
- získávání nových poznatků

Dýňování s rodiči:

- společné setkání rodičů a dětí při dlabání dýní
- výroba broučků z přírodnin

Uspávání broučků:

- výroba broučků z přírodnin
- vycházka do mokřad a hledání míst pro uspání broučků

Listopad:

Zvuky přírody – eko-vycházka:

- pozorování přírody kolem nás
- poslouchání zvuků
- stavba domečků pro skřítky z listí

Karneval v klobouku:

- děti si přinesou z domova klobouk ozdobený přírodninami
- módní přehlídka klobouků, soutěže

Plasty, sklo a papíry neházíme do díry – projektový týden:

- zaměřeno na recyklaci
- ochranu Země
- šetření vody, energie

ZIMA S JAVORNÍČKEM

Cíl: Naučit děti pomáhat zvířatům v zima. Získání nových poznatků o vzniku papíru, hrnečku, látky. Společné setkání rodičů a dětí.

Období konání: prosinec, leden, únor

Místo konání: třídy mateřské školy
zahrada mateřské školy
lesy v okolí mateřské školy
Ekocentrum Včelín Brniště
Mateřská škola Lückendorf

Prosinec:

Vánoční dílničky s rodiči:

- tvoření dětí a rodičů z přírodnin
- společné setkání a posezení

Ježíšek naděluje všem:

- krmení zvířátek u krmelce

Leden:

Ptačí svatba – Javorníček a Studánková víla na návštěvě v Německu

- německé slavnosti na oslavu ptáků

Javorníček a Studánková víla jdou po stopách zvířat:

- pozorování stop ve sněhu
- určování stop a přiřazování ke zvířeti
- výroba vlastních stop

Ekocentrum Včelín Brniště – Příroda v zimě 27.1.

- ekologický program zaměřený na přírodu v zimě
- získání nových poznatků

Únor:

Motám, motám, klubíčko – projektový týden

- Od slepice k vajíčku – starost o chov slepic, druhy vajec, zpracování vajec
- Od stromu k papíru – výroba papíru
- Od semínka lnu k látce – výroba látky
- Od zrníčka ke chlebu – výroba chleba
- Od hlíny k hrnečku – výroba hrnku

Co se děje u krmítka?

- pozorování ptáků u krmítka a poznávání
- práce s atlasem ptáků
- krmení u krmítek a čím

Kam se ježek v zimě schoval?

- získání nových poznatků o ježkovi
- čím se živí
- proč ho v zimě nemůžeme vidět

JARO S JAVORNÍČKEM

Cíl: Pozorování přírody kolem sebe. Získávání nových poznatků o daných zvířatech. Setkávání s partnerskou školkou z Lückendorfu.

Období konání: březen, duben, květen

Místo konání: třídy mateřské školky
zahrada mateřské školy
Markvartický rybník
Ekocentrum Včelín Brniště

Březen:

Volám tě sluníčko – odemykání jara:

- vycházka do přírody – pozorování změn v přírodě

Javorníček a Studánková vila vítají jaro:

- výroba Moreny z přírodnin
- odnesení Moreny k potoku, hození do potoka a vyhnání zimy

Ekocentrum Včelín Brniště – Probouzející se příroda 31.3.

- ekologický program zaměřený na probouzející se přírodu
- získání nových poznatků

Duben:

Voda, podmínka života na Zemi – projektový týden

- nové poznatky o vodě
- ochrana a šetření vody
- koloběh vody na Zemi

Žabí putování:

- nové poznatky o životě žab
- pozorování žab
- pohybové a tvořivé aktivity k tématu

Den Země s Javorníčkem a Studánkovou vilou:

- oslavy ke dni Země
- ochrana Země, jak jí chráníme

KVĚTEN:

Zahrada plná života – projektový týden:

- starost o záhony a rostliny
- sázení sazenic
- získání nových poznatků o hmyzu na zahradě

Včelka – projektový den:

- nové poznatky o včelách
- ukázka naučného úlu
- ukázka včelích produktů

Motýlek – projektový den:

- nové poznatky o vývoji motýlů
- ukázka druhů motýlů
- aktivity na dané téma

LÉTO S JAVORNÍČKEM

Cíl: Získání nových poznatků o životě v půdě. Připomenout ochranu hmyzu, který je pro naši zemi důležitý.

Období konání: červen

Místo konání: třídy mateřské školy
zahrada mateřské školy
Ekocentrum Včelín Brniště

Červen:

Ekocentrum Včelín Brniště – Kvetoucí louka 16.6.

- ekologický program zaměřený na kvetoucí louku
- získání nových poznatků

Život v půdě:

- program zaměřený na život v půdě
- získání nových poznatků o životu v půdě
- pozorování a zkoumání

Ekologická výchova je přirozenou a nedílnou součástí celého vzdělávacího programu naší mateřské školy. Neprobíhá pouze v jednotlivých tematických blocích, ale prolíná se všemi činnostmi během celého školního roku. Děti jsou vedeny k šetrnému vztahu k přírodě, učí se pečovat o rostliny i živočichy, třídí odpad, poznávají význam vody v jednotlivých projektech. Také hledají způsoby, jak mohou samy přispět k ochraně životního prostředí.

Naším cílem je, aby si postupně osvojovaly šetrné návyky a rozvíjely odpovědný přístup k okolnímu světu.

Roční období se *Studánkovou vílou*

*Projekt environmentální výchovy v Mateřské škole Studánka,
U Školy 194, Jablonné v Podještědí*

2026/2027

PODZIM SE STUDÁNKOVOU VÍLOU

Cíl: Seznámit děti s ději odehrávajícími se v podzimní přírodě, základními přírodními zákonitostmi a k šetrnému chování k lidem i přírodě. Sběr lesních plodů a přírodnin.

Období konání: září, říjen, listopad

Místo konání: třídy mateřské školy
zahrada mateřské školy
lesy v okolí MŠ
Markvartický rybník

Září:

Vítání podzimu se Studánkovou vílou a skřítkem Javorníčkem:

- oslava příchodu podzimu, tvoření z přírodních materiálů různé dekorace
- seznámení se s bylinkami, vaření bylinkových čajů a lektvarů
- plnění podzimních úkolů

Jablíčkový den:

- ochutnávka podzimních plodů, poznávání podzimního ovoce podle chuti
- výroba tiskátek z jablíček - výstava děl v šatnách
- výtvarné tvoření z přírodnin - na louce, v lese
- vaření bylinného čaje a poznávání bylin
- výstavka ve vestibulu MŠ

Pěšky do školy s Javorníčkem a Studánkovou vílou – projektový týden:

- ukázat dětem, že cesta do školy nemusí být jen autem a že pohyb na čerstvém vzduchu může být příjemnou součástí každého dne
- zapojení do Evropského týdne mobility

Říjen:

Zeleninový týden:

- hravou formou dopovídající věku dětí v jednotlivých třídách seznamování s druhy zeleniny
- určování chutě, barvy, ochutnávka a nakonec pod šatky osahat a snažit se identifikovat dle tvaru zeleninu

Stavby chaloupek:

- na vycházce, v lese - stavby chaloupek, domečků a úkrytů pro skřítky z mechu, trávy, klacíků a kůry

Ovocný týden:

- hravou formou dopovídající věku dětí v jednotlivých třídách seznamování s druhy ovoce.
- určování chutě, barvy, ochutnávka a ve spolupráci s rodiči děti upečou pro kamarády něco dobrého

Sadař:

- ukázka zahradnického nářadí
- ukázka a ochutnávka různých druhů ovoce
- pečení štrůdlu, výroba křížal z ovoce

Dýňový týden a Strašidelná zahrada:

- výzdoba školy, schodů, ve spolupráci s rodiči „Dýňová dílnička“
- vytváření různých obličejů, dlabání dýňových semínek pro ptáčky
- děti plní jednotlivé úkoly na stanovištích a po té dostanou odměnu

Listopad:

Ekoprogram „ Od ovečky k šále“ – 24.11.

- děti poznávají domácí zvířata
- vyrobí si ovečku z ovčí vlny
- plstění, práce na kolovrátku i na česačce

Podzimní lemberská eko-vycházka:

- zábavné poznávání okolí mateřské školy zaměřené na ekologickou výchovu....
- kvízy, poznávací úkoly a eko-hry

Pozorování přírody:

- vycházka a pozorování podzimní přírody, sběr listů, jak se příroda připravuje na zimu

ZIMA SE STUDÁNKOVOU VÍLOU

Cíl: Prožít si zimní přírodu a poznat, že i v zimě je na co se dívat, poznávat skupenství vody, pečovat a chránit zvířátka. Celé zimní období dbáme o své zdraví (správné oblékání) a svou bezpečnost při zimních sportech.

Období konání: prosinec, leden, únor

Místo konání: prostory mateřské školy
zahrada mateřské školy pláň
a lesy v okolí mat. školy

Prosinec:

Zimní vycházka:

- pozorování zimní krajiny - poznání, že sněhové vločky jsou malé krystalky ledu
- hry na sněhu

Vánoce pro zvířátka:

- vycházka do lesa ke krmelci, dokrmování ptáčků a lesní zvěře, zdobení stromečku dobrotami

Vánoční jarmark:

- povídání s dětmi o vánočních zvycích, tradicích a společnými silami tvoření výrobků s rodiči na jarmark
- výrobky z přírodnin

Leden:

Kdo to ťuká na okénko:

- krmení ptáčků do krmítka a pomoc při přečkání zimního období (výroba lojových závěsů pro ptáčky) a jejich rozvěšení do lesa a na školní zahradě

Návštěva Studánkové víly a Javorníčka v MŠ Lückendorf - Ptačí svatba:

- děti projdou svatebním obřadem, zazpívají si ptačí písničky a ochutnají dobroty z ptačí svatby

Kouzlo zimy:

- pokusíme se prošlápnout kaluže s ledem, není-li dostatečně silný, praská a láme se, proto nikdy nechodíme na led, dokud nám to někdo z dospělých nedovolí

Život u krmítka a pomáháme ptáčkům:

- ekoprogram zaměřený na výrobu lojových koulí a seznámení se s druhy ptáčků

Po stopách zvěře se Studánkovou vílou a skřítkem Javorníčkem:

- procházka do přírody, pozorování stop ve sněhu
- přiřazování stop ke zvěře

Únor:

Paní Zima čaruje:

- pozorujeme ledové květy na oknech (práce s lupou)

Ekoprogram „Včelí království“:

- seznámení se životem včeliček
- s tím co produkují
- jak je máme chránit, protože jsou pro nás velmi důležité

Projektový týden „Třídíme odpad“:

- program pro děti na přiblížení správnému třídění odpadu
- ochrana Země před znečištěním

JARO SE STUDÁNKOVOU VÍLOU

Cíl: Ukázat a pozorovat jarní aspekty v přírodě, zařazovat živočichy do biotopů a vnímat jaro všemi smysly.

Období konání : březen, duben, květen

Místo konání : prostory mateřské školy, zahrada MŠ, lesy a louky v okolí MŠ

Březen:

Vítání jara se Studánkovou vílou a skřítkem Javorníčkem:

- loučení s paní Zimou – uchování tradice házení Zimy do potoka, hledáme první posly jara v přírodě

Od semínka k rostlině:

- seznámení s tím, jak rostlou rostliny
- sázení semínek řeřichy na tácek s vatou
- sázení semínek do půdy a pozorování jejich růstu

Duben:

Velikonoční dílnička s rodiči:

- výroba velikonočních věnců, barvení vajíček, pletení pomlázek, zdobení přírodními materiály – tradice jarních svátků

Den Země se Studánkovou vílou a skřítkem Javorníčkem:

- povídání o naší Zemi, jak ji máme chránit, jak se máme chovat v přírodě i nutnosti třídění odpadu.

Projektový den „Včeličky“:

- ve všech třídách proběhne hravou formou seznámení se včeličkami
- výroba včeliček na výzdobu

Co zpíval potůček:

- najdeme si malý potůček a prohlédneme si jeho vodu
- pozorujeme, co tam žije např. život žáby (vajíčko – pulec - žába)
- popovídáme si, co všechno čistou vodu znečišťuje (hra s lupou)

Jarní zahradní akce s rodiči:

- úklid zahrady MŠ společnými silami

Jarní lemberská ekovycházka :

- sázíme vypěstovaná semínka
- úklid zahrady, péče o stromy
- cestou na Zámek Lemberk plníme různé ekovýchové úkoly
- poznáváme naše okolí a všímáme si, co do přírody patří a nepatří

Květen:

Putování s Ferdou mravencem:

- pozorujeme mraveniště – jak jsou pilní mravenci,
- hledáme další hmyz v trávě „Probudil se malý brouček na stráni“

Na návštěvě u krtka:

- děti se seznámily, co to je půda (že po ní chodíme, že nás živí, jak vzniká a její význam)
- kdo všechno v půdě žije

Co povídal mrak sluníčku:

- děti se učily vnímat počasí jako součást životních cyklů, jak počasí předvídat, např. podle rostlin -pampeliška se před deštěm uzavře, podle zvířat, ptáků - létají nízko, podle červánků atd.
- seznámení se s tím, že počasí může být i nebezpečné (bouřky, velký vítr, velké teplo, sucho a jeho následky)

Na návštěvě u vily Pampelišky:

- seznámení dětí s pampeliškou – jakou má barvu, proč je léčivá, stavba rostliny
- vyrábění pampeliškového medu
- vyrábění věnců

Žížala Dešťovka:

- čtení pohádky o žížalce
- povídání s dětmi k čemu je žížala užitečná
- na zahradě MŠ děti hledají pomocí lopatek žížalu
- s dětmi sledujeme jak se natahují i jak je jejich tělo složeno z mnoha kroužků (pozorujeme i lupou)
- výroba žížaly z modelíny
- výstava v prostorách MŠ

LÉTO SE STUDÁNKOVOU VÍLOU

Cíl: Seznámení dětí, formou příběhů a pohádek, s živou a neživou přírodou.
Formou her naučit děti z přírody nejen brát, ale i ochraňovat a šetřit ji.

Období konání: červen

Místo konání: zahrada a okolí MŠ
lesy a louky v okolí MŠ
prostory mateřské
školy

Červen:

Po stopách skřítky Nezbedy:

- vycházka do přírody (les, louka)
- skřítek Nezbeda ničí a pohazuje v přírodě odpadky
- děti po cestě pozorují, kudy skřítek šel
- napravují, co způsobil (sběr papírů, PET lahví, atd.)

Kouzlo vody:

- povíme si o důležitosti vody v přírodě
- přineseme si z lesa mech, namočíme ho do vody a sledujeme kolik vody mech zadrží - děti řešily otázku, zda je mech důležitý v přírodě
- na zahradě MŠ pozorujeme koloběh vody / vypařování vody, brouzdání rosou, život květin bez vody a jejích zalévání,
- děti si za pomoci vodovodní hadice zkoušely udělat za slunného počasí duhu

Co se děje v trávě:

- na zahradě si položí prostěradlo a pozorují kolik broučků a dalšího hmyzu na něj lezlo
- pro pokus položte doprostřed kostku cukru a pozorujte, co se s ní stane (využití lup)
- s dětmi si povídáme o tom, kolik broučků žije v trávě, které ani nevidíme
- malování na kameny

Ekologická výchova je přirozenou a nedílnou součástí celého vzdělávacího programu naší mateřské školy. Neprobíhá pouze v jednotlivých tematických blocích, ale prolíná se všemi činnostmi během celého školního roku. Děti jsou vedeny k šetrnému vztahu k přírodě, učí se pečovat o rostliny i živočichy, třídí odpad, poznávají význam vody v jednotlivých projektech. Také hledají způsoby, jak mohou samy přispět k ochraně životního prostředí. Naším cílem je, aby si postupně osvojovaly šetrné návyky a rozvíjely odpovědný přístup k okolnímu světu.